

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Vikbolandsskolan 1
belägen i Norrköping kommun

Uppföljning av tillsyn i Vikbolandsskolan 1

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Norrköpings kommun under våren 2019. Skolinspektionen fattade den 10 september 2019 beslut efter tillsyn för Vikbolandsskolan 1. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning och bedömning av de brister som framkom i beslutet. Uppföljningen bygger på den redovisning av vidtagna åtgärder som Norrköpings kommun inkom med den 16 december 2019 och det uppföljningsbesök som gjordes på skolan den 10 mars 2020 samt intervju med rektorn den 24 mars 2020. Rektorn har den 27 mars 2020 inkommit med synpunkter på protokollet från uppföljningsbesöket. Även dessa ligger till grund för beslutet.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte har avhjälpt samtliga brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa den kvarstående bristen avseende skolbibliotek. Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpta.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att senast **den 12 oktober 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Norrköpings kommun fortfarande inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att skolbiblioteket används i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

*Motivering till bedömning av brist**Bedömning*

Skolinspektionen bedömer att skolans skolbiblioteket inte används i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Utredningen visar att insatser har gjorts för att det ska användas i undervisningen men att arbetet inte är implementerat och att arbetet är i en planeringsfas. Syftet är att skolbiblioteket ska vara en del av skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar även en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur, samt för att tillgodose elevernas behov av material för utbildningen. Syftet är vidare att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Utredningen visar dock att biblioteket inte används som en resurs i undervisningen utan att arbetet är i en planeringsfas. Utredningen visar även att det skiljer sig åt i stor utsträckning i vilken omfattning eleverna besöker biblioteket. Detta bekräftar att det inte finns en systematik i arbetet med att använda biblioteket i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Detta medför att förutsättningarna för eleverna att själva söka och utveckla kunskaper begränsas samt att eleverna saknar en viktig resurs för att stimulera intresset för läsning och litteratur.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att eleverna i grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Enligt läroplanen för grundskolan framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 284) framgår att organisering av skolbiblioteksverksamheten ska vara flexibel, men att ett skolbibliotek bör vara en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande. Vidare framgår att skolbiblioteket är en del av skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. I förarbetena anges också att skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera

elevernas intresse för läsning och litteratur, samt för att tillgodose elevernas behov av material för utbildningen.

Utredning

Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek men det används inte som en resurs i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Av redovisning från huvudmannen, som inkom den 16 december 2019, framgår att ett samverkansavtal finns mellan skolenheten och folkbibliotekets filial sedan årsskiftet 2019/2020. Folkbibliotekets filial ligger intill skolans lokaler. Skolan har även en lärare som har avsatt tid för att arbeta i biblioteket på 25 procent under vårterminen 2020. Tjänsten ska sedan utökas till 50 procent under höstterminen 2020. En lokal handlingsplan för skolbiblioteket har tagits fram för att stödja arbetet och av den framgår bland annat att bibliotekspedagogens tjänst består i att sätta sig in i bibliotekets samlingar och system samt att starta upp ett arbete som syftar till ett mer aktivt användande av biblioteket på skolan. All undervisande personal på skolan har även fortbildats i hur skolbiblioteket kan användas som en del i undervisningen. Av redovisningen framgår även att rektorn ska lägga in avstämningstider på arbetslagsmötena under vårterminen 2020 för att diskutera lärares användning av skolbiblioteket. Även på elevrådet ska användandet av skolbiblioteket tas upp och skolans bibliotekspedagog ska också bokföra besök av eleverna under vårterminen 2020. Av Skolinspektionens intervjun med rektorn vid uppföljningsbesöket i mars 2020 framkom dock att arbetet med att använda biblioteket som en resurs i undervisningen inte är implementerat. Rektorn bekräftar att en bibliotekspedagog arbetar i biblioteket men att hen håller på att sätta sig in i uppdraget. Av inkomna synpunkter på protokollet framgår vidare att bibliotekspedagogen i början av mars 2020 presenterade olika förslag till personalen på hur elevernas användande av biblioteket kan öka. Förslag som lyftes för fortsatt samverkan var bland annat så kallat bokprat, rådgivning av litteratur till olika elevgrupper och beställning av böcker vid temaarbete. Rektorn uppger även att det endast är två lärare i ämnet svenska som använder biblioteket i undervisningen. Elever uppger i intervjuer vid uppföljningsbesöket att det varierar mycket om de besöker biblioteket eller inte. Flertalet elever uppger att de inte har besökt biblioteket alls under hela läsåret, medan några elever säger att de har besökt biblioteket i ett ämne och lånat böcker som har anknytning till ämnet och att de även går dit med sin klass.

Motivering till val av verktyg

Eftersom verksamheten vid Vikbolandsskolan 1 inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Norrköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avhjälpta brister i verksamheten***Extra anpassningar och särskilt stöd****Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Norrköpings kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 7-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Norrköpings kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av utredningen i ärendet att huvudmannen har vidtagit sådana åtgärder att den påtalade bristen vid skolenheten har avhjälpts. Av huvudmannens inkomna redovisning framgår att skolans rutin avseende hur personalen ska arbeta med särskilt stöd har uppdaterat och presenterats för all personal under höstterminen 2019. Rutinen är även implementerad hos personalen, vilket även rektorn bekräftar i sin intervju vid uppföljningsbesöket. Rektorn uppger att all personal vet om hur de ska arbeta med särskilt stöd och att de anmäler till rektorn om en elev är i behov av särskilt stöd. En utredning görs då skyndsamt. Av inkommen redovisning framgår vidare att de har säkerställt att alla åtgärdsprogram innehåller information om när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av skolans skriftliga rutin framgår även att åtgärdsprogram ska följas upp och utvärderas. Alla elever som riskerar att inte nå kunskapskraven är identifierade

sedan höstterminen 2019 och skolan har en samlad bild av måluppfyllelsen relaterat till arbetet med åtgärdsprogram i alla årskurserna. Flera elever i årskurs 7-9 har nu fått särskilt stöd. Både huvudmannen, rektorn och professioner från elevhälsan har kontinuerligt följt upp arbetet kring särskilt stöd och stöttat personalen på olika sätt i arbetet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Norrköpings kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Norrköpings kommun avhjälppt dessa brister.

Motivering

Studiero

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av utredningen i ärendet att huvudmannen har vidtagit sådana åtgärder att den påtalade bristen vid skolenheten har avhjälppts. Av huvudmannens redovisning framgår att de har satt in extra resurser i form av utvecklingslärare som har varit behjälpliga i arbetet kring att stärka studieron på skolenheten under läsåret. Utvecklingslärarna och skolans pedagogiska utvecklingsgrupp har regelbundet haft diskussioner med lärarna i olika forum om studieron och utvecklingslärarna har även stöttat enskilda lärare i arbetet. I det gemensamma arbetet har en lektionsstruktur implementerats hos alla lärare och fokus för att förbättra studieron har även satts på lärarnas pedagogiska planeringar. Utvecklingslärarna har vidare haft strukturerade lektionsobservationer i samtliga årskurser för att följa upp att lektionsstrukturen används och att de pedagogiska planeringarna har införlivats. Rektorn har följt upp studieron via medarbetarsamtal och via fokussamtal med elever för att få en bild av hur studieron är i alla klasser och var eventuella riktade insatser kan behöva göras. Resultatet utifrån samtal med elever och personal samt lektionsobservationer visade att det råder studiero vid de flesta lektionerna. Insatser i form av att stötta vissa lärare i att skapa studiero har därefter genomförts. Rektorn och

personalen har vidare en bild av vad eleverna anser vara av vikt för att det ska råda studiero, vilket ger personalen ytterligare förutsättningar för att skapa goda lärmiljöer.

Av inkomna synpunkter på protokoll från rektorn framgår att elever i årskurs 7, 8 och 9 vid de senaste fokussamtalen, i slutet av höstterminen 2019, uppgav att det var en lektionsstruktur på lektionerna, att de har fasta placeringar och att deras mobiltelefoner samlas in vid lektionerna. Det finns även en planering för varje arbetsområde enligt eleverna. Vid uppföljningsbesöket framkommer av rektorn och av vissa elever att studieron har förbättrats mycket sedan föregående termin. Vissa elever anser dock att det inte är någon skillnad och uppger att det fortfarande inte råder studiero i vissa praktiska ämnen. Detta bekräftar rektorn i sin intervju men uppger att riktade insatser görs i dessa ämnen. Även extra resurser har satts in i ett ämne och i en klass. Vid uppföljningsbesöket uppger elever att skolan har ordningsregler som innefattar studieron och att det de har bestämt att mobiltelefoner ska samlas in vid varje lektion, men att det kan variera om så görs. Eleverna ska även ha fasta placeringar i klassrummet men elever uppger att det varierar om dessa följs. Rektorn bekräftar även i sin intervju att inte riktigt alla lärare följer de regler som skolan har bestämt, men att rektorn har pågående dialoger med dessa lärare om vikten av att reglerna följs. Eleverna är ense om att undervisande lärare säger till om det är någon elev/elever som stör studieron. Rektorn uppger att studieron kontinuerligt följs upp via enkäter, klassråd, elevråd, samtal med elever och på mentorstid samt via skolans trygghetsteam. Även elever bekräftar att studieron följs upp via bland annat enkäter, på utvecklingssamtal och för de flesta klasser vid samtal på mentorstid.

Åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av utredningen i ärendet att huvudmannen har vidtagit sådana åtgärder att den påtalade bristen vid skolenheten har avhjälpes. Av huvudmannens inkomna redovisning framgår att både skolans och huvudmannens rutin för anmälan av kränkande behandling har uppdaterats och att skolans rutin numera är implementerad hos all personal. Rektorn och en representant från elevhälsan har säkerställt att all personal vet hur de ska anmäla, agera och arbeta om en elev blir utsatt för kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling, där rutinen ingår, är uppdaterad och personalen arbetar med planen bland annat genom att den tas upp som en punkt på arbetslagsmöten. De anmälningar om kränkande behandling som inkommer till rektorn sammanställs numera kontinuerligt och följs upp samt ingår som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten**Bedömning av brist**

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Norrköpings kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Norrköpings kommun avhjälppt denna brist.

Motivering

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av utredningen i ärendet att huvudmannen har vidtagit sådana åtgärder att den påtalade bristen vid skolenheten har avhjälppts. Av huvudmannens inkomna redovisning framgår att elevhälsans uppdrag har förändrats och tydliggjorts under höstterminen 2019. Även skolans elevhälsoplan har uppdaterats och implementerats under höstterminen 2019 och av den framgår bland annat att elevhälsans alla professioner ska arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande. För att stötta elevhälsans kompetenser i det arbetet har de deltagit i en utbildning om förebyggande och hälsofrämjande insatser. Även olika rutiner, stödande dokument, mötesrutiner och dagordningar har införts för att stödja att elevhälsans arbete ska vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsans personal tillsammans med rektorn har också veckovisa möten där det förebyggande och hälsofrämjande arbetet diskuteras. Vid dessa möten deltar alla kompetenser från elevhälsan med viss regelbundenhet. Elevhälsans kompetenser ingår även numera i andra olika forum på skolan så som i ledningsgruppen, i skolans trygghetsteam, i arbetslagsmöten samt vid klasskonferenser. Deras uppdrag är tydligt och känt av all personal och deras arbete följs kontinuerligt upp av rektorn.

På Skolinspektionens vägnar**X** Hanna Kindén**X** Åsa Rasmussen

Beslutsfattare

Signerat av: Hanna Kindén

Föredraganden

Signerat av: Åsa Rasmussen